

ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗА ТАКМИЧЕЊЕ У ЗНАЊУ СТРАНОГ ЈЕЗИКА УЧЕНИКА IV РАЗРЕДА СРЕДЊИХ ШКОЛА

1. На такмичењу ученика средњих школа у знању страног језика учествују ученици IV разреда средњих школа.

Провера, вредновање и рангирање знања и вештина ученика обавља се у складу са:

- Важећим планом и програмом наставе и учења страних језика за гимназије општег смера (осма, односно дванаеста година учења).
- Стручним упутством Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (у даљем тексту Министарство) о организовању такмичења (бр. 610-00-01396/2021-01 од 6. 12. 2021 године)
- Пропозицијама Друштва за стране језике и књижевности Србије (у даљем тексту Друштво).

2. Такмичење се организује на добровољној основи. Учешћем на такмичењу, наставник и ученик потврђују да у потпуности прихватају Пропозиције.

3. Такмичење у знању страног језика организује се на следећим нивоима: А. школско, Б. окружно/градско и В. републичко.

Право учешћа на такмичењу имају ученици који страни језик уче као обавезан предмет и/или изборни програм у току редовног школовања.

4. Право учешћа на републичком такмичењу имају и ученици српског порекла који похађају образовно васпитни рад у државама региона. Услов да приступе такмичењу, јесте учешће на најмање једном претходном нивоу такмичења у својој држави. Школе у државама региона у којима ученици српског порекла похађају наставу на српском језику и желе да учествују на републичком такмичењу у Републици Србији, потребно је да се обрате директно Друштву за стране језике и књижевности Србије, путем званичне имејл-адресе Друштва.

Ученици из држава региона, такмиче се по истим пропозицијама као и остали ученици који су се пласирали на републичко такмичење из Републике Србије.

За ученика из држава региона, потребно је донети допис директора одговарајуће школе са печатом, којим се идентификује ученик, и гарантује да је ученик освојио једно од прва три места на локалном такмичењу из страног језика.

5. Ученици могу да се такмиче из два страна језика на свим нивоима такмичења, под условом да постоје технички услови за одређивање двоструких датума (за окружно/градски и републички ниво) у Календару такмичења и смотри ученика средњих школа за текућу школску годину.

Ученици су у обавези да понесу ђачке књижице ради идентификације на свим нивоима такмичења. Уколико ученик нема код себе идентификациони документ, наставник-пратилац је дужан да писаном и потписаном изјавом гарантује његов идентитет.

6. Такмичења на наредном нивоу (окружно /градско) организује Друштво у сарадњи са домаћином окружног/градског такмичења и школском управом.

7. Организацијом и спровођењем такмичења на свим нивоима руководе координатори за сваки страни језик појединачно. Координаторе именује Управни одбор Друштва.

Координатори за сваки страни језика именују ауторе, рецензенте и супервизоре тестова који припремају тестове према посебном Упутству Друштва. Главни координатор такмичења електронским путем шаље школама припремљене тестове за све језике, најкасније 2 (два) дана пре почетка такмичења. Школе домаћини такмичења дужне су да у сврху пријема тестова обезбеде заштићене имејл-адресе, а приликом штампања тестова обезбеде њихову тајност.

8. Друштво је утврдило оптималан број ученика који може да приступи окружном/градском и Републичком такмичењу.

Упутство за дежурне наставнике у просторијама у којима се одржава такмичење саставни је део Пропозиција.

А. ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Школско такмичење је обавезни ниво такмичења, изузев када је број пријављених ученика мањи од 5, а организује га Стручно веће за стране језике школе. Проверавају се и вреднују садржаји предвиђени наставним програмом страних језика за гимназије општег смера.

За организацију и реализацију такмичења на нивоу школе одговоран је директор школе у којој се спроводи такмичење.

Тестови ученика са школског такмичења чувају се у школи до 31. 08. текуће школске године. Координатор Друштва за такмичење ученика има право да затражи на увид примерке тестова ученика који су упућени на окружно/градско такмичење.

На основу резултата школског такмичења из италијанског, немачког, руског, француског и шпанског језика, најбоље пласирани ученици (прво, друго и треће место) упућују се на окружно/градско такмичење. Прво место припада ученику који освоји највећи број бодова у школи, ученицима који према даљем редоследу имају највећи број бодова припада друго и треће место.

Будући да се у свим школама у Србији учи енглески језик, ограничен је број ученика који се са школског такмичења упућују на окружно/градско такмичења. Укупан број пријављених ученика за окружно/градско такмичење из енглеског језика не може бити већи од броја одељења четвртог разреда средње школе, али може бити мањи, уколико је број ученика који су освојили прво, друго и треће место мањи од броја одељења четвртог разреда. У случају да више ученика има исти број бодова, и да се на тај начин добије више

ученика него што има одељења четвртог разреда, наставник ће одредити ученика који ће ићи на виши ниво такмичења.

Списак ученика који се упућују на окружно/градско такмичење оверавају и потписују директор школе и председник Стручног већа страних језика школе и прослеђују га школи домаћину окружног/градског такмичења на територији своје школске управе.

Б. ОКРУЖНО/ ГРАДСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Окружно/градско такмичење организују Друштво, у сарадњи са Министарством, и Стручно веће страних језика школе у којој се реализује такмичење.

Окружно/градску комисију за вредновање резултата такмичења образује стручно веће школе која је домаћин такмичења. Комисију чине наставници одговарајућег страног језика. Комисију за Београд образују координатори за сваки страни језик посебно.

Комисија за жалбе састоји се од три члана. Комисију чине председник комисије за вредновање резултата теста, аутор теста (телефон аутора теста налази се са решењима теста) и/или координатор за страни језик, односно један члан из редова наставника који имају ученике на такмичењу.

Окружно/градско такмичење реализује се помоћу јединственог теста на којем се писменим путем проверавају стечена знања о језику.

Овај тест има за циљ да утврди ниво комуникативне компетенције ученика, у складу са предвиђеним програмом наставе у учења, што подразумева проверу функционалних језичких знања.. Задаци могу да буду различитог типа: допуњавање, трансформација, конструкција, селекција, елиминација, вишеструки избор и друго, према савременим принципима евалуације знања о језику.

За сваки тачан одговор добија се по један поен.

Време израде теста износи **60 минута**.

На тесту такмичар може освојити највише **40** (четрдесет) поена. Минималан број поена који такмичар мора освојити на тесту да би могао бити рангиран износи **32** (тридесетдва) поена.

Рангирање ученика на оужном/градском такмичењу обавља се према броју освојених поена. Рангирају се само такмичари који су остварили минималан број поена и више на тесту, и то на следећи начин:

Прво место освајају ученици са 40, 39 и 38 поена.

Друго место освајају ученици са 37, 36 и 35 поена.

Треће место освајају ученици са 34, 33 и 32 поена.

Ученици који имају исти број бодова деле исто место.

Уколико на територији округа/града постоји само једна школа у којој се учи одређени страни језик или из неког другог објективног разлога није могуће формирати комисију за прегледање тестова, тестове са окружног/градског такмичења прегледаће стручна комисија коју именује координатор Друштва за одређени страни језик.

Након објављивљених привремених резултата такмичења, предметни наставници имају могућност да у року од једног сата изврше увид у тест својих ученика и поднесу жалбу на вредновање резултата комисији за жалбе.

За освојено прво, друго и треће место ученици добијају дипломе, за четврто и пето место похвалнице.

Дипломе као и похвалнице издаје школа домаћин такмичења, а потписују их и оверавају директор школе и председник окружне/градске комисије за вредновање резултата такмичења.

Образац дипломе дат је у Завршним одредбама Пропозиција.

Резултати са окружно/градског такмичења достављају се главном координатору такмичења у Друштву. Координатори за поједине језике, такође добијају спискове победника такмичења и прослеђују их школи домаћину републичког такмичења. На републички ниво такмичења пласирају се сви ученици који су на окружном/градском нивоу освојили 1, 2. и 3. место, под условом да испуњавају критеријум који се односи на утврђени оптималан број ученика.

Школа је дужна да сачува тестове свих такмичара и по потреби их достави на увид координатору такмичења или неком другом представнику којег Друштво одреди. Тестови се чувају до 31. 08. текуће школске године.

В. РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Републичко такмичење организује Друштво за стране језике и књижевности Србије у сарадњи са Министарством и школом која је домаћин републичког такмичења.

Окружне/градске комисије дужне су да истог дана по завршетку такмичења пошаљу резултате такмичења Друштву за стране језике и књижевности Србије. Након добијених резултата, Друштво формира коначне листе учесника републичког такмичења и о томе обавештава домаћина републичког и домаћина окружног/градског такмичења. Уколико листа учесника републичког такмичења прелази број од 150 ученика, листа се прекида на том броју. Сви ученици који имају исти број бодова као и последњи на листи, упућују се на републичко такмичење.

Комисију која вреднује резултате републичког такмичења чини председник комисије, по правилу координатор за одређени страни језик, као и два члана, од којих један може бити страни лектор за одређени језик. Координатор формира комисију најмање 7 (седам) дана пре одржавања такмичења и о томе обавештава школу домаћина републичког такмичења. За усмени део такмичења координатор може одредити и посебну комисију. Школа

домаћин одређује наставнике који дежурају у просторијама у којима се одржава такмичење најмање три дана пре одржавања такмичења. За енглески језик обавештење о наставницима који ће дежурати у учионицама школа истиче на својој интернет страници.

Републичко такмичење се састоји из два дела:

1. писмени део такмичења и
2. усмени део такмичења.

1. ПИСМЕНИ ДЕО ТАКМИЧЕЊА

Писмени део такмичења обухвата:

- 1) проверу разумевања писаног текста,
- 2) проверу разумевања говора и
- 3) проверу знања о језику.

1) Провера разумевања писаног текста

Текст на коме се проверава разумевање прочитаног садржаја треба да:

- буде примерен узрасту ученика;
- буде усаглашен са наставним програмом за гимназију општег смера или за специјалну категорију са наставним програмом за први страни језик филолошке гимназије;
- представља логичку целину;
- буде дужине од **400 до 500 речи**.

На овом делу теста такмичар може освојити највише **8 поена**. Минималан број поена који такмичар мора освојити на овом делу теста да би могао бити рангиран износи **6 поена**. Време израде задатка износи **20 минута**.

2) Провера разумевања говора

Текст за проверу разумевања говора дужине је од **300 до 400 речи**. У вези са текстом поставља се 7 питања са највише 4, али не мање од три понуђена одговора, а од ученика се очекује да заокруже тачан одговор. Питањима се проверава разумевање основног садржаја и појединачних информација из текста.

Пре слушања текста ученици имају могућност да се у року од **два** минута упознају са питањима која се односе на текст и имају право да их прате и да бележе одговоре током слушања. Од такмичара се не очекује меморисање детаља пошто је тест све време пред њима.

Такмичари слушају два пута текст који чита страни лектор или члан комисије, односно који се емитује са аудио записа. После првог слушања, ученици имају **два** минута за одговарање на питања, а после другог читања још **пет** минута. Укупно време трајања овог дела такмичења износи око **15 минута**.

На овом делу теста такмичар може освојити највише **7 поена**. Минималан број поена који такмичар мора освојити на овом делу теста да би могао бити рангиран износи **5 поена**.

3) Провера знања о језику

Провера знања о језику има исти циљ, садржај и критеријуме као на окружном/градском нивоу.

Време за рад износи **45 минута** од момента када сви такмичари добију тест и почну са радом.

На овом делу теста такмичар може освојити највише **30 поена**. Минималан број поена који такмичар мора освојити на овом делу теста да би могао бити рангиран износи **25 поена**.

Овом провером завршава се писмени део такмичења који укупно траје 80 минута. Сваки део теста на писменом делу такмичења елиминаторан је. Такмичар мора остварити минималан број поена на сваком од три дела писмене провере да би био рангиран на листи пред усмени део такмичења.

На овом нивоу такмичења ранжирани ученик може да освоји највише **45**, а најмање **36** бодова.

На усмени део Републичког такмичења пласира се највише 15 ученика опште и највише 8 ученика специјалне категорије, што значи да се списак прекида на оном броју поена код којег не долази до пробијања наведеног максималног броја. То значи да се на усмени део такмичења може упутити мање од 15 ученика са највећим бројем поена, али не више од 15. Поени испод минималних 15 сматрају се елиминаторним, тако да се шифре односно имена тих ученика не могу ставити на коначну ранг листу.

2. УСМЕНИ ДЕО ТАКМИЧЕЊА

Проверу говорне вештине обавља комисија коју чине три члана. Друштво формира комисију за усмени део такмичења (која може бити иста као и комисија за прегледање тестова) из редова лектора-странаца или других компетентних наставника страног језика.

На усменом делу такмичења такмичар извлачи једну од тема које је припремила комисија, а затим припрема своје излагање у року од максимално 5 минута. Теме се могу односити на широк спектар узрасно примерених ситуација, проблема, чињеница, поставки. Такмичар потом пред комисијом укратко монолошки излаже о теми. Такмичар се може подстаћи на разговор помоћу питања, илустрација, фотографија, схема и сл. После

монолошког излагања такмичара, један од чланова комисије ступа у интеракцију са њим постављајући му неколико питања у вези са темом.

Усмена провера знања траје између **5 и 10 минута**.

На усменом делу такмичења сваки члан комисије вреднује следећа постигнућа:

а) примереност и способност вођења разговора: јасно износи своје мишљење и аргументовано брани своје ставове; проширује тему и развија идеју без веће помоћи саговорника; спонтано учествује у комуникацији – максимум 6 поена;

б) лексичку прецизност: користи разноврстан репертоар речи, израза и идиома, који му омогућавају да се изражава јасно, течно, прецизно и детаљно о разноврсним садржајима – максимум 6 поена;

в) граматичку прецизност: активно и правилно користи све уобичајене граматичке структуре – максимум 5 поена;

г) изговор: има јасан и правилан изговор и интонацију који му омогућавају течно изражавање – максимум 3 поена.

Сваки члан комисије самостално вреднује елементе говорне вештине такмичара. Коначан број поена на усменом делу представља аритметичку средину збира бодова сва три члана комисије.

На овом делу теста такмичар може освојити највише **20 поена**. Минималан број поена који такмичар мора освојити на овом делу теста да би могао бити рангиран износи **15 поена**.

На писменом и усменом делу такмичења рангирани такмичари могу укупно да остваре најмање **51 поен**, а највише **65 поена**.

Ранг листу такмичара после писменог дела такмичења, као и коначну ранг листу формира комисија за вредновање резултата такмичења за сваки страни језик појединачно. Рангирање ученика обавља се према укупном броју поена освојеним на писменом и усменом делу такмичења. Прво место на републичком такмичењу припада ученику који освоји највећи број бодова. Друго и треће место припада ученицима који према даљем редоследу имају највећи број бодова. Ученици који имају исти број бодова деле одговарајуће место. Резултати такмичења објављују се на огласној табли школе у дану одржавања такмичења.

За освојено прво, друго и треће место такмичари добијају дипломе које издаје Друштво, а потписују министар просвете и председник Друштва.

За освојено четврто и пето место ученици добијају похвалнице, које издаје Друштво а потписује председник Друштва и председник републичке комисије. Образац похвалнице дат је у Завршним одредбама.

Наставници-ментори ученика који су освојили једно од прва три места на републичком такмичењу добијају похвалницу коју потписује председник Друштва.

Праћење и извештавање о одржаном такмичењу

Организатори такмичења за сваки језик посебно, писменим путем достављају извештај Министарству о реализованом републичком такмичењу у року од 7 (седам) дана по одржаном такмичењу на обрасцу који је доступан на званичној интернет страници Министарства.

9. ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА У СПЕЦИЈАЛНОЈ КАТЕГОРИЈИ

На свим нивоима такмичења кандидати из *специјалне категорије* учествују и бивају рангирани по истим правилима као и такмичари из опште категорије, али раде посебан тест, који у одређеним сегментима може бити идентичан са тестом за општу категорију и бивају посебно рангирани.

У специјалној категорији ученици се такмиче по програму првог страног језика у филолошкој гимназији.

Право учешћа на такмичењу у специјалној категорији имају ученици:

- који су годину дана или дуже провели школујући се на страном језику изван наше земље;
- који су учили страни језик на курсевима у иностранству дуже од три месеца;
- који похађају наставу страног језика по посебном програму и плану наставе и учења (двојезична настава, настава првог страног језика у филолошким гимназијама и филолошким одељењима гимназија);
- којима је један од родитеља или старатеља изворни говорник одговарајућег страног језика.

Приликом пријављивања ученика за такмичење, директор својим потписом и печатом школе гарантује исправност података на основу којих се такмичар сврстава у специјалну категорију. Такмичари који се такмиче у овој категорији дужни су да на сваком сегменту теста поред своје шифре додају и велико слово „С“.

10. ЖАЛБЕ И ПРИГОВОРИ

Резултати републичког такмичења су јавни и објављују се као привремени на огласној табли школе, непосредно након престанка рада комисије за прегледање тестова. На посебном месту по завршеном тестирању, објављују се и тестови са тачним одговорима. Наставници имају право да захтевају увид у тест уколико имају примедбе на вредновање резултата теста и могу да поднесу жалбу комисији на лицу места. На лицу места подноси се жалба која се односи на грешку приликом сабирања резултата, нехотичне грешке и слично, али не и на стручна питања. Жалбу која се односи на финесе из струке подноси искључиво наставник одговарајућег страног језика, и то у писаној форми, са

образложењем и извором навода. Комисија на њих одговара у најкраћем могућем року, не дужем од сат времена од тренутка подношења жалбе.

Накнадно поднете жалбе после дана у којем се одржавало такмичење Друштво неће узети у обзир и нема обавезу да на њих одговори.

Коначна ранг листа на свим нивоима такмичења сачињава се после разматрања жалби и објављује се под шифрама у дану такмичења на огласној табли школе и, ако за то постоје могућности, на интернет страници школе.

11. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Тестови свих такмичара са свих нивоа такмичења остају у институцији домаћину такмичења до краја текуће школске године (31. августа).

Оригинали записника чувају се у архиви Друштва 10 година, почев од школске 2018/19. године.

Уколико су награђени ученици били спречени да присуствују додели диплома одмах по завршетку такмичења у школи у којој је такмичење одржано, дипломе и награде остају у школи домаћину републичког такмичења, а наставници су дужни да од школе домаћина преузму дипломе, награде и похвалнице и уруче их својим ученицима.

12. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Својим годишњим програмом рада, Друштво за стране језике и књижевности Србије планира такмичења и организује их у складу са Календаром и Пропозицијама такмичења.

Друштво обезбеђује тестове и шаље их електронским путем школама, најмање 2 (два) дана пре почетка такмичења. Школе домаћини такмичења дужне су да приликом штампања тестова обезбеде њихову тајност. Школе немају право да након завршетка такмичења, тестове које су добиле од Друштва, објављују на својим интернет страницама, без одобрења Друштва.

Календар такмичења доноси министар просвете за сваку школску годину. Уколико до промене датума одржавања такмичења дође после објављивања календара такмичења и то из разлога који нису у надлежности Друштва, информација о томе је у надлежности Министарства.

Обавештења о такмичењима, као и резултати под шифрама објављују се на огласној табли школе домаћина и, уколико постоје могућности, на интернет страници школе домаћина и/или Друштва.

Друштво није надлежно за појединачно обавештавање наставника и такмичара о времену и месту одржавања такмичења. Сва обавештења Друштво објављује на својој интернет страници.

Сходно *Стручном упутству о организовању такмичења и смотри ученика основне и средње школе*, школе домаћини не наплаћују партиципацију ученицима за учешће на такмичењу, без обзира на ниво такмичења.

Београд, 8. 2. 2022. године

УПРАВА ДРУШТВА

УПУТСТВО ЗА РАД ДЕЖУРНОГ НАСТАВНИКА У УЧИОНИЦИ

(Овај текст стоји у свакој учионици на катедри у току такмичења)

ОКРУЖНО/ГРАДСКО И РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Дежурни наставник ће пре почетка такмичења:

1. *Поздравити учеснике такмичења*
2. *Утврдити присутност и идентитет*
3. *Опоменути ученике да своје мобилне телефоне ставе на катедру, да своје ранчеве и сл. (осим оловке, гумице и хемијске оловке), ставе испод табле, а капуте и јакне окаче на за то одређено место.*
4. *Наставник ће затим:*
  - Из коверте која већ стоји на катедри извадити и поделити листиће на којима ће ученици написати своје име, име наставника који им предаје и назив школе из које долазе;
  - Из друге коверте наставник ће понудити ученицима да извуку СВОЈУ ШИФРУ (у виду броја или неке речи) и рећи им да је упишу на листић са својим личним подацима. Попуњени листић предају дежурном наставнику, а листић са шифром коју си извадили из коверте (број, реч итд.) задржавају код себе да би је уписивали на тест који добију, без осталих података.
  - Попуњене листиће са именима и са додатом шифром дежурни наставник ће ставити у један коверат, залепити коверат и написати назив учионице (Лондон, Париз и сл.) и предати да се однесе Комисији за прегледање задатака.
5. *Дежурни наставник је такође обавезан да ученике посебно обавести о следећем:*
  - Тест предати урађен хемијском оловком;
  - Не признаје се тест, део теста или реч написана графитном оловком;

- Не признаје се тест или део теста у коме има више заокружених одговора или је један прецртан, а други заокружен, као што се не признају прецртани одговори;
- Нагласити да такмичари из тзв. специјалне категорије морају да додају "С" уз своју шифру;
- Не дозвољава се излазак из учионице док се не заврши такмичење;
- Не дозвољава се да ученици праве личне белешке и пишу по тесту било шта друго осим да заокруже или пишу захтевани одговор;
- Тест предат без написане шифре неће бити прегледан, а ученик ће се сматрати дисквалификованим.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ДРУШТВО ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ И КЊИЖЕВНОСТИ СРБИЈЕ

_____
(назив школе)

додељују

ДИПЛОМУ

_____
(име и презиме ученика)

ученику-ци _____ разреда

_____, из _____
(назив школе)

(место)

за освојено _____ место на _____ такмичењу из _____ језика.

(ниво такмичења)

У _____, _____ године

(место)

(датум)

Председник Комисије,

Директор школе,

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ДРУШТВО ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ И КЊИЖЕВНОСТИ СРБИЈЕ

_____
(назив школе)

додељују

ПОХВАЛНИЦУ

_____
(име и презиме ученика)

ученику-ци _____ разреда

_____, из _____
(назив школе) (место)

за освојено _____ место на _____ такмичењу из _____ језика.
(ниво такмичења)

У _____, _____ године
(место) (датум)

Председник Комисије,

_____

Директор школе,

_____